

'Probleem van immigratie kan opgelost'

Elke maand ontvangt Nederland evenveel eerste asielaanvragen als Denemarken in een heel jaar: zo'n 1500. Met daarbovenop de nareizigers gaan die aantallen het absorptievermogen van ons land ver te boven, waarschuwt Tom de Veer, directeur van hulporganisatie Connect International. Hij heeft een plan voor opvang in de regio. „We kunnen de hele immigratieproblematiek oplossen.”

De vluchtelingen crisis van 2015 was voor Tom de Veer (58) de druppel. „We werden overlopen door mensen uit een zeer afwijkende cultuur en met een heel andere religie. Dat levert spanningen op, dat ziet iedereen. Ik dacht: hoe kan het nou dat wij vluchtelingen, die toevallig ons land binnenkomen, opvangen – uiteindelijk mogen ze zelfs Nederlander worden – terwijl de zwakken en armen uit diezelfde landen, degenen die geen smokkelaars kunnen betalen, achterblijven? Dan komt mijn ontwikkelingshulpachtergrond in opstand: dit klopt niet.”

De Veer, die zichzelf een 'linkse jongen' noemt, werkte lang als hulpverlener in vluchtelingenkampen. „Albanië, Afghanistan, Tanzania, Rwanda, Oeganda, noem maar op.” Hij zag de vluchtelingenstromen en de problemen met de integratie van vluchtelingen uit het Midden-Oosten en Afrika in westerse landen. We dachten: valt hier nou niet een win-winoplossing voor te bedenken?”

Dat kan, zo bleek. De Veer kwam met een model voor opvang in de regio, met belangrijke, ok financiële steun uit ontwikkelde landen. Daar wil hij mee de werp op. „Je maakt een deal met landen in de regio, die al vluchtelingen opvangen. Je helpt hen de opvang goed op orde te krijgen. Daarnaast help je de lokale bevolking door ze geld te geven – met

'De armen blijven zonder hulp in het thuisland'

12 euro per maand voor een volwassene trek je die mensen al uit de armoede – en je assisteert de opvanglanden met het repatriëren van vluchtelingen zodra dit weer veilig kan. Denemarken heeft met Rwanda al deels zo'n deal gesloten.”

Landbouwveldjes

De winst voor de ontvangende landen zit 'm onder meer in de zogeheten *cash transfers*. „Een soort beperkt basisinkomen voor de bevolking daar, waar al veel ervaring mee is. Rond de 95 procent van de mensen die zo'n deelinkomen ontvangen doet daar echt iets zinnigs mee: een dak op hun huis bouwen, kinderen naar school sturen, investeren in landbouwveldjes. Dit kan allemaal gefinancierd binnen de huidige ontwikkelingshulp-budgetten. Het verschil in kosten tussen de opvang van asielzoekers en vluchtelingen in Nederland en dit soort steun in de regio bedraagt een factor vijftig, hebben we berekend. Dat is aanzienlijk. We kunnen onze immigratieproblematiek ermee oplossen en we

geven de mensen ter plekke de kans om grotendeels zelf uit de armoede te klimmen.”

Staan politieke partijen in de rij voor dit alternatief? De Veer: „Nee, als je bijvoorbeeld met CDA of D66 spreekt zeggen ze: interessant, maar in mijn fractie loop ik tegen een muur.” De Veer hoopt op partijen als JA21, die interesse tonen in het Deense asielmodel. Denemarken ontvangt per jaar evenveel eerste asielaanvragen als Nederland in een maand: gemiddeld 1500. De Deense sociaaldemocratische regering streeft ernaar om geen enkele asielzoeker meer in Denemarken op te vangen, maar in plaats daarvan hen onder te brengen in partnerlanden in de regio. Daar kunnen ze hun procedure afwachten. Zo wordt het aanvragen van asiel in Denemarken onaan-trekkelijk. En waar Nederland vorig jaar vijftigduizend paspoorten uitreikte aan nieuwkomers (meest Syriërs en Eritreeërs), stuurt Denemarken vluchtelingen terug naar huis als het daar weer veilig is. Doordat de Denen – anders dan Nederland – in 1992 in de EU een opt-out bedongen, worden ze door Brussel niet voor de voeten gelopen.

De Veer voelt veel voor navolging van het Deense beleid. „Juist doordat ik zoveel in ontwikkelingslanden werk, weet ik wat de mogelijkheden voor opvang in de regio zijn. Een les die ik in het veld heb geleerd: houd altijd rekening met de wensen en be-

langen van de lokale bevolking. Maar als het om de wensen en belangen van Nederlanders gaat, gebeurt dat niet.”

Identiteit

Tom de Veer weet dat hij veel van zijn linkse collega's ermee tegen de haren instrijkt, maar hij vindt het belangrijk om te wijzen op de negatieve aspecten van migratie. „Volgens het SCP maakt 43 procent van de Nederlanders zich ernstige zorgen over de gevolgen van de immigratie, dus ik ben niet de enige. Die angst voor verlies van de eigen culturele identiteit begrijp ik. Ik vind het ook niet prettig als hier straks vijf keer per dag de islamitische gebedsoproep zou klinken. Veel van die religieus-culturele uitingen zijn ons wezensvreemd. Nu al is de helft van de allochtone bevolking niet-westers en de praktijk is: als we hier niet-westerse vreemdelingen binnen krijgen, raken we die niet meer kwijt. Er zijn vijftigduizend Ghanezen in Nederland. Waarom eigenlijk? Ghana is een veilig land. Ik snap dat niet. En let op: de snelheid waarmee de asielmigratie nu gaat – 1500 per maand en dan nog de nareizigers – dat hebben we nog nooit zo meegemaakt. Het is onomkeerbaar en zal bij ongewijzigd beleid zelfs toenemen.”

In de nabije toekomst dreigen met de klimaatverandering in de Sahelzone hele gebieden onleef-

Denemarken streeft naar geen enkele asielzoeker

'Linkse' Tom de Veer: „Massa-immigratie is onhoudbaar.”

FOTO RIAS IMMINK

baar te worden. „Naar verwachting zullen tussen de vijftig en tweehonderd miljoen mensen op drift raken. Wat gaat het betekenen voor ons als 15 procent naar Europa komt? We moeten in Afrika landen vinden die zeggen: wij hebben nog voldoende ruimte, we stellen structureel gebieden open voor vluchtelingen. In Oeganda zijn de Soedanezen bijvoorbeeld meer dan welkom.”

Verzorgingsstaat

De Nederlandse politiek blinkt niet uit in het anticiperen op dit soort dramatische ontwikkelingen, zegt De Veer. „Anderen zien wél dat de veranderingen in de samenleving veel te snel gaan en dat we immigranten niet meer goed kunnen integreren. Jaarlijks tachtigduizend mensen erbij uit heel andere culturen, niet alleen asielzoekers, daar valt niet tegenop te boksen. Bovendien ondermijnt je er de verzorgingsstaat mee: de kosten per niet-westers gezin kunnen oplopen tot meer dan een half miljoen euro.”

Veel politici weten zich met deze ontwikkelingen kennelijk geen raad, zegt De Veer. „Of ze beroepen zich op internationale verdragen. Maar die verdragen staan het plaatsen van asielzoekers in een veilig derde land wel degelijk toe. De Denen laten zien dat het kan.”

Het Verenigd Koninkrijk sluit zich inmiddels bij de Denen aan. Tom de Veer: „Als wij ook mee gaan doen en de aanpak blijkt succesvol, verwacht ik dat die zich als een olievlek over Europa zal uitbreiden. Maar dan moet Nederland wel de politieke wil ervoor opbrengen.”